



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/2/2008

PREFERENCJE PARTYJNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA



Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Kolejny miesiąc z rzędu utrzymuje się bardzo wysoki, jak na praktykę polityczną w naszym kraju, poziom deklaracji uczestnictwa w ewentualnym głosowaniu, znacznie przekraczający ten sprzed wyborów. Nadal 65% respondentów twierdzi, że na pewno wzięłoby udział w wyborach, gdyby odbywały się one na początku stycznia¹. W stosunku do okresu sprzed wyborów to o ponad 11 punktów procentowych więcej – średnia deklarowana frekwencja w ciągu sześciu miesięcy przed rozpoczęciem kampanii wyborczej wyniosła 53,5%. W analogicznym okresie po poprzednich wyborach – w styczniu 2006 roku swoją gotowość do uczestniczenia w ewentualnym głosowaniu zgłaszało 55% ankietowanych.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VIII 2007	IX 2007	X 2007	XI 2007	XII 2007	I 2008
	w procentach					
Na pewno wziął(ęła)bym/wezmę w nich udział	52	58	71	68	65	65
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym/wezmę w nich udział	18	16	14	16	14	14
Na pewno nie wziął(ęła)bym/wezmę w nich udziału	30	27	16	16	22	21

Pierwsze miesiące pracy rządu Donalda Tuska przysparzają zwolenników jego ugrupowaniu. W styczniu po raz kolejny notujemy wzrost poparcia dla Platformy Obywatelskiej, na którą w ewentualnych wyborach oddałaby głos ponad połowa zdeklarowanych uczestników głosowania (53% – od ubiegłego miesiąca wzrost o 3 punkty). Obecnie poparcie dla najważniejszej z rządzących partii jest o 6 punktów wyższe niż w listopadzie 2007 roku i o ponad 11 punktów wyższe od wyniku wyborczego tej partii. To kolejny rekord notowań PO w naszych sondażach.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (212) zrealizowano w dniach 4–7 stycznia 2008 roku na liczącej 890 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

O ponad połowę mniej osób (21%) jest obecnie gotowych głosować na znajdujący się na drugim miejscu PiS. Chociaż w stosunku do grudnia poparcie dla tej partii zmieniło się minimalnie (różnica w granicach błędu pomiaru), w porównaniu z pierwszym powyborczym pomiarem w listopadzie obserwujemy 4-punktowy spadek notowań. Na trzecim miejscu nadal znajduje się LiD, popierany przez 7% ankietowanych zapewniających o swoim udziale w ewentualnych wyborach. Druga z partii tworzących koalicję rządową – PSL – nie dyskontuje swego uczestnictwa w rządzeniu tak jak PO. W styczniu chęć głosowania na PSL zadeklarowało 6% badanych, minimalnie mniej niż miesiąc wcześniej. W stosunku do listopada notowania partii wicepremiera Waldemara Pawlaka pogorszyły się o 2 punkty procentowe.

Pozostałe ugrupowania uzyskują wyniki znacznie odbiegające od notowań tych partii, których przedstawiciele zasiadają w obecnym parlamencie. Wśród potencjalnych wyborców znaleźli się jeszcze zwolennicy KPEiR (2%), Partii Kobiet, Samoobrony, LPR, PPP i UPR (po 1%).

Mimo wysokiej deklarowanej frekwencji na stosunkowo niskim poziomie utrzymuje się odsetek osób deklarujących chęć wzięcia udziału w głosowaniu, ale niezdecydowanych, którą partię poprzeć (7%, bez zmian w stosunku do grudnia).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*				Wyniki wyborów parlamentarnych
	X 2007 – na tydzień przed wyborami	XI 2007	XII 2007	I 2008	
	w procentach				
Platforma Obywatelska RP	39	47	50	53	41,51
Prawo i Sprawiedliwość	34	25	22	21	32,11
Lewica i Demokraci	12	8	8	7	13,15
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	8	7	6	8,91
KPEiR	0	0	1	2	-
Samoobrona RP	2	1	2	1	1,54
Liga Polskich Rodzin	3	1	1	1	1,30
Polska Partia Pracy	1	0	1	1	0,99
Partia Kobiet	2	0	1	1	0,28
UPR	-	0	0	1	-
Inne	0	0	1	0	0,22
Trudno powiedzieć	-	9	7	7	-
N=	803	587	559	578	16 142 202

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach



Mimo że od wyborów mijają prawie trzy miesiące, utrzymuje się wśród Polaków chęć uczestnictwa w procedurach demokratycznych. Wysoki poziom deklaracji udziału w ewentualnym głosowaniu – znacznie przewyższający ten sprzed wyborów – oraz fakt, że w analogicznym okresie po poprzednich wyborach notowaliśmy już spadek deklarowanej frekwencji wyborczej, mogą świadczyć o tym, że ostatnio dokonały się pewne zmiany w politycznych postawach Polaków. Październikowe wybory były polityczną inicjacją dla dużej części młodych Polaków, którzy świadomie poszli do urn, by w drodze demokratycznego głosowania coś zmienić i w dodatku im się to udało. Stąd zapewne utrzymująca się wiara w sens uczestniczenia w demokratycznych procedurach. Przyciągnięcie do polityki nowego pokolenia wyborców może okazać się w dłuższej perspektywie najważniejszym skutkiem ostatnich wyborów. Deklarowana w styczniu frekwencja wyborcza jest najwyższa właśnie wśród najmłodszych Polaków – mających od 18 do 24 lat (70%). Tę hipotezę zweryfikują oczywiście kolejne sondaże.

Obecnie ponad połowa aktywnych politycznie Polaków popiera rządzącą PO. To rekordowe notowania rządzącej partii w naszych sondażach. W styczniu 2006 roku zwycięski wówczas PiS popierało 35% zadeklarowanych wyborców – o 8 punktów mniej niż w listopadzie 2005 roku, kiedy bezpośrednio po wyborach ugrupowanie to osiągnęło najwyższe poparcie. Cztery lata wcześniej – w styczniu 2002 roku na zwycięskie wtedy SLD gotowych było głosować 36% wyborców, o 9 punktów mniej niż w szczytowym okresie powyborczego powodzenia. Jak dalece trwały okaże się ten wielki kredyt zaufania dla rządu i rządzącej partii przekonamy się prawdopodobnie niebawem, pierwszą próbą będzie zapewne reforma służby zdrowia.

Druga z partii koalicyjnych – PSL – jak dotąd ani nie zyskuje, ani nie traci na udziale w rządzeniu (zmiany notowań w granicach błędu statystycznego). Z kolei PiS powoli odnajduje się w roli opozycji, jednak z trudem utrzymuje swój stan posiadania z okresu bezpośrednio powyborczego. Mimo wysiłków polityków LiD ugrupowaniu temu – biorąc pod uwagę społeczne poparcie – daleko jeszcze do roli trzeciej siły na naszej scenie politycznej.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI



A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	65	14	21	890
Płeć				
Mężczyźni	67	13	20	424
Kobiety	63	15	22	466
Wiek				
18-24 lat	70	13	17	128
25-34	61	16	22	165
35-44	67	14	20	139
45-54	67	13	21	156
55-64	69	16	16	148
65 lat i więcej	59	12	29	154
Miejsce zamieszkania				
Wieś	56	17	26	338
Miasto do 20 tys.	69	9	22	121
20-100 tys.	65	14	21	169
101-500 tys.	74	13	13	140
501 tys. i więcej mieszk.	77	10	14	122
Wykształcenie				
Podstawowe	55	15	29	241
Zasadnicze zawodowe	55	17	28	226
Średnie	73	13	15	299
Wyższe	83	10	8	123
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	88	3	8	65
Prac. umysł. niż. szczebla	78	13	9	87
Pracownicy fiz. - umysł.	73	15	13	63
Robotnicy wykwalifikowani	53	18	29	88
Robotnicy niewykwalifik.	51	11	38	47
Rolnicy	51	24	25	47
Pracujący na własny rach.	86	3	11	31
Bierni zawodowo				
Renciści	58	11	32	82
Emeryci	63	14	22	204
Uczniowie i studenci	75	13	12	69
Bezrobotni	54	18	29	77
Gospodynie domowe i inni	58	25	17	29
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	78	8	14	123
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	71	15	15	70
sekt. pryw. poza rolnict.	67	12	21	191
prywatnym gosp. rolnym	48	24	28	48
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	56	15	29	60
301-500	63	11	27	94
501-900	58	16	26	179
901-1200	79	8	12	123
Powyżej 1200 zł	77	7	16	105
Ocena własnych war. mater.				
Złe	57	17	27	190
Średnie	64	15	21	404
Dobre	73	10	17	296
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	69	17	14	54
Raz w tygodniu	66	15	19	420
1-2 razy w miesiącu	62	17	22	160
Kilka razy w roku	66	11	23	175
W ogóle nie uczestniczy	63	9	28	81
Poglądy polityczne				
Lewica	77	8	15	117
Centrum	61	16	23	253
Prawica	76	12	12	316
Trudno powiedzieć	46	19	35	203

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	KPEiR	Lewica i Demokraci	LPR	Partia Kobiet	PO RP	PPP	PSL	PiS
Ogółem	2	7	1	1	53	1	6	21
Płeć								
Mężczyźni	1	9	1	0	51	1	8	22
Kobiety	2	6	1	1	55	1	3	21
Wiek								
18-24 lat	1	6	1	0	59	2	3	19
25-34	0	9	0	1	62	0	1	19
35-44	0	6	1	0	60	1	7	16
45-54	1	4	0	0	55	1	6	22
55-64	2	7	0	2	49	0	10	19
65 lat i więcej	5	12	3	0	33	1	6	31
Miejsce zamieszkania								
Wieś	2	8	0	0	41	2	12	25
Miasto do 20 tys.	2	13	1	0	51	0	3	18
20-100 tys.	1	4	2	2	58	1	3	20
101-500 tys.	3	9	1	1	60	1	2	18
501 tys.i więcej mieszk.	0	4	0	0	67	0	2	21
Wykształcenie								
Podstawowe	4	6	0	0	44	2	7	24
Zasadnicze zawodowe	1	6	2	1	52	1	8	18
Średnie	1	9	1	0	55	1	5	22
Wyższe	1	8	0	1	62	0	2	19
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	9	0	0	67	0	0	17
Prac.umysł.niż.szczebla	0	10	0	2	55	0	2	23
Pracownicy fiz.- umysł.	0	4	0	0	79	0	2	15
Robotnicy wykwalifikowani	0	5	2	0	53	0	0	27
Robotnicy niewykwalifik.	0	3	4	0	55	5	8	15
Rolnicy	0	13	0	0	17	0	23	36
Pracujący na własny rach.	0	7	0	0	58	0	8	23
Bierni zawodowo								
Renciści	2	8	0	0	51	0	11	17
Emeryci	6	8	2	2	38	1	8	27
Uczniowie i studenci	1	5	0	0	65	0	6	6
Bezrobotni	0	9	0	0	51	8	3	19
Gospodynie domowe i inni	0	6	0	0	57	0	6	31
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	9	1	0	56	0	3	19
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	0	3	0	0	65	0	4	25
sekt. pryw. poza rolnictw.	0	7	1	1	63	1	2	18
prywatnym gosp. rolnym	0	13	0	0	9	0	28	38
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	2	3	3	0	51	4	0	21
301-500	2	6	0	0	41	3	8	32
501-900	2	8	0	1	56	1	10	14
901-1200	1	13	3	1	48	0	1	27
Powyżej 1200 zł	3	11	0	0	59	1	5	18
Ocena własnych war. mater.								
Złe	4	3	1	2	45	4	6	24
Średnie	1	7	1	0	49	0	8	23
Dobre	1	10	0	1	62	0	3	18
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	3	0	0	4	41	0	3	41
Raz w tygodniu	2	6	1	0	48	1	7	25
1-2 razy w miesiącu	2	9	0	0	60	0	5	17
Kilka razy w roku	2	11	1	0	60	2	4	15
W ogóle nie uczestniczy	0	12	0	2	60	3	6	7
Poglądy polityczne								
Lewica	2	33	1	2	48	0	3	8
Centrum	1	7	1	1	62	0	9	10
Prawica	1	0	1	0	53	2	5	31
Trudno powiedzieć	4	1	1	0	44	1	4	25

(continued)

Tabela 2. cd.

(%)

	Samoobrona	UPR	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	1	0	7	578
Płeć					
Mężczyźni	1	1	0	6	284
Kobiety	2	0	0	8	294
Wiek					
18-24 lat	3	0	1	6	89
25-34	0	3	0	6	100
35-44	1	1	0	7	93
45-54	2	0	1	7	104
55-64	1	0	0	9	101
65 lat i więcej	1	0	0	6	90
Miejsce zamieszkania					
Wieś	3	1	0	7	190
Miasto do 20 tys.	0	0	0	13	82
20-100 tys.	1	1	1	6	109
101-500 tys.	0	0	0	6	103
501 tys.i więcej mieszk.	0	2	1	2	93
Wykształcenie					
Podstawowe	3	0	0	10	134
Zasadnicze zawodowe	1	1	0	9	125
Średnie	1	0	1	4	218
Wyższe	0	2	0	6	101
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	0	4	0	3	56
Prac.umysł.niż.szczebla	0	0	0	8	68
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	0	0	46
Robotnicy wykwalifikowani	2	2	0	9	46
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	11	24
Rolnicy	6	0	0	6	24
Pracujący na własny rach.	0	0	4	0	27
Bierni zawodowo					
Renciści	2	0	0	8	47
Emeryci	0	0	0	9	130
Uczniowie i studenci	5	0	2	11	52
Bezrobotni	2	0	0	8	42
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	0	17
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	0	2	0	10	94
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	2	0	0	0	50
sekt. pryw. poza rolnict.	0	2	2	3	128
prywatnym gosp. rolnym	6	0	0	6	23
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	3	0	0	14	34
301-500	2	0	0	7	59
501-900	1	0	1	5	105
901-1200	0	1	0	6	97
Powyżej 1200 zł	0	1	0	3	81
Ocena własnych war. mater.					
Złe	2	0	0	9	107
Średnie	1	0	0	8	257
Dobre	1	1	1	4	215
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	0	0	9	37
Raz w tygodniu	2	1	0	7	277
1-2 razy w miesiącu	2	0	1	4	99
Kilka razy w roku	0	1	0	6	115
W ogóle nie uczestniczy	0	0	0	10	51
Poglądy polityczne					
Lewica	1	0	0	2	90
Centrum	0	1	0	8	154
Prawica	1	1	1	4	240
Trudno powiedzieć	5	0	0	16	94